

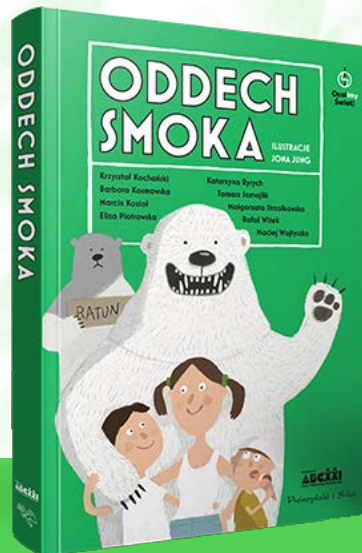

Ocalimy Świat!

Ekoprogram z charakterem
dla uczniów szkół podstawowych

Scenariusz dla klasy II

na podstawie opowiadania
opowiadania Elizy Piotrowskiej
„Lemur z Madagaskaru”
z tomu

Temat

Los zwierząt egzotycznych zabieranych z ich naturalnych siedlisk

Wartości moralne do omówienia

uczciwość, wolność, ew. też: szacunek

Czas realizacji

3 godziny lekcyjne

Scenariusz dla klasy II

na podstawie opowiadania Elizy Piotrowskiej
„Lemur z Madagaskaru” z tomu „Oddech smoka”

MATERIAŁY EDUKACYJNE

- ✓ zbiór opowiadań „Oddech smoka”; omówienie wartości na końcu zbioru
- ✓ poradnik „Z dzieckiem w świat wartości” Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej, w szczególności opisy odwagi i umiaru
- ✓ materiał WWF:
https://wwf.panda.org/wwf_news/?364661/31-des-especies-de-lemuriens-en-danger-critique-dextinction

POMOCE

- ✓ komputer
- ✓ tablica/ekran

PRZED ZAJĘCIAMI

- ➔ Przeczytaj opowiadanie „Lemur z Madagaskaru”
- ➔ Zapoznaj się z opracowaniem nt. wartości moralnych zamieszczonym na końcu zbioru, a także konkretnymi opisami wartości uczciwości, wolności, szacunku
- ➔ Przygotuj nagranie „Wyginam śmiało ciało” (piosenka z filmu „Pingwiny z Madagaskaru”)
- ➔ Przygotuj komputer i tablicę do wyświetlenia prezentacji

DODATKOWE INFORMACJE DLA NAUCZYCIELA/EDUKATORA:

- ➔ Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej o lemurach, możesz skorzystać z filmu i podanych niżej źródeł:
<https://www.youtube.com/watch?v=fliDwWVegc> – Lemury
- ➔ <https://www.wwf.pl/zagrozzone-gatunki> – tutaj dowiesz się o innych zagrożonych gatunkach.
- ➔ Źródła informacji zawartych w scenariuszu:
<https://www.wwf.pl/aktualnosci/zwyciezcy-i-przegrani-2020>

Scenariusz dla klasy II

na podstawie opowiadania Elizy Piotrowskiej
„Lemur z Madagaskaru” z tomu „Oddech smoka”

**Prowadząc lekcje w oparciu o ten scenariusz,
realizujesz podstawę programową**

✓ EDUKACJA POLONISTYCZNA

Uczeń:

- ☉ słucha z uwagą lektur i innych tekstów czytanych przez nauczyciela, uczniów i inne osoby
- ☉ wypowiada się w formie uporządkowanej i rozwiniętej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą czy wydarzeniem kulturalnym

✓ EDUKACJA MATEMATYCZNA

Uczeń:

- ☉ układa zadania i je rozwiązuje (...)

✓ EDUKACJA SPOŁECZNA

Uczeń:

- ☉ ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak (...) uczciwość (...), wolność (ew. też szacunek)

✓ EDUKACJA PRZYRODNICZA

Uczeń:

- ☉ rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka się w polskim środowisku przyrodniczym

✓ ETYKA

Uczeń:

- ☉ dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory

✓ KRYTERIA SUKCESU UCZNIĄ

- ☉ rozpoznaje lemura i zna kilka faktów z jego życia,
- ☉ wie, dlaczego lemury są pod ochroną,
- ☉ tłumaczy pojęcia: świadectwo pochodzenia zwierzęcia, gatunek pod ochroną,
- ☉ rozumie odpowiedzialność związaną z posiadaniem zwierzęcia w domu.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ➔ **Zaproś dzieci do zabawy, która oryginalnie nazywa się „Mucha”. Jednak na potrzeby tych zajęć zmienimy muchę w lemura. **
  - ⊕ Zaprezentuj uczniom **Slajd 1 z Załącznika nr 1**. Zapytaj, czy rozpoznają to zwierzę. Zapytaj, czy wiedzą, gdzie ono mieszka i czy znają jakieś sławne lemury (zapewne znają Króla Juliana, lemura z bajki „Pingwiny z Madagaskaru”).

Zapoznaj dzieci z zasadami zabawy.

Lemur znajduje się na polu kratownicy. Gdy nauczyciel wydaje komendy (jeden w prawo, jeden w lewo, jeden do góry, jeden na dół), dzieci w myślach przesuwają lemura według komend. Gdy lemur wyjdzie poza kratownicę, wszyscy krzyczą „Wyszedł!”.

Sekwencja wydawanych komend może być dowolna. Na początku wydawaj je wolno. Potem, możesz przyspieszyć. :)
  - ⊕ **Slajd 2** – pojawiają się rośliny. Gdy lemur wejdzie na pole z rośliną, wszyscy krzyczą „Ale kwiat!”. Gdy wyjdzie poza kratownicę krzyczą „Wyszedł” – ta zasada obowiązuje przez cały czas zabawy.
  - ⊕ **Slajd 3** – pojawiają się owady. Teraz warunków jest więcej, więc przypomnijmy:
    - ➔ gdy lemur wejdzie na pole z rośliną, dzieci krzyczą „Ale kwiat!”
    - ➔ gdy wychodzi poza kratownicę, krzyczą – „Wyszedł!”
    - ➔ a gdy wejdzie na pole z owadem, wszyscy wołają „Ulala!”
  - ⊕ **Slajd 4** – pojawiają się gady. Do wcześniejszych warunków dochodzi kolejny. Gdy lemur wejdzie na pole z gadem, wszyscy krzyczą..., no właśnie, co? Tutaj umów się na jakiś okrzyk z dziećmi.

Oczywiście okrzyki są umowne, jeśli zdecydujecie się na inne, to wspaniale. Gra jest bardzo ekscytująca. Wymaga koncentracji i uwagi. Wymaga właściwego reagowania na warunek, który się pojawia. Z doświadczenia wiadomo, że bawią się przy niej świetnie nie tylko dzieci... :)
- ➔ **Teraz wyjaśni się, dlaczego lemur był dzisiaj bohaterem naszej zabawy. Zaproś uczniów/uczennice do wysłuchania opowiadania „Lemur z Madagaskaru” Elizy Piotrowskiej.**

W trakcie czytania możesz w ważnych momentach ściszać głos, powiedzieć szeptem: Uwaga, Uwaga i daną sekwencję przeczytać bardzo cicho – to natychmiast przykuje uwagę dzieci.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ Porozmawiaj z uczniami/uczennicami o przeczytanym tekście. Możesz zadać te pytania:

- ❓ O czym jest opowiadanie?
- ❓ Dlaczego mama Laury zgodziła się kupić jej lemura?
- ❓ Co Laura i jej mama wiedziały o lemurach?
- ❓ Jakie intencje/zamiary miał sprzedawca lemura?
- ❓ Jakie bywają konsekwencje kupowania zwierząt z nieznanego źródła?
- ❓ Dlaczego niektórzy ludzie pozbawiają dzikie zwierzęta wolności?
- ❓ Jaka jest podstawowa różnica między zwierzętami dzikimi i domowymi?

Dzikie zwierzęta nie powinny mieć kontaktu z człowiekiem, złapane przez niego czują się zniewolone i nieszczęśliwe; domowe zwierzęta - to gatunki i rasy od tysięcy lat żyjące z człowiekiem i jeśli są dobrze traktowane, mogą być szczęśliwe i bardzo związane emocjonalnie ze swoim właścicielem.

Konkluzja

Przywożenie, sprzedawanie, kupowanie, przetrzymywanie w klatkach i hodowanie w domach dzikich zwierząt jest dla nich stresujące i krzywdzące.

- ❓ Czym jest „świadectwo pochodzenia zwierzęcia”?

Warto uświadomić dzieciom, że nawet jeśli prawo czegoś nie zabrania, nie zawsze jest to moralne. Nawet posiadanie certyfikatu na przywóz i sprzedaż egzotycznego zwierzęcia nie zmniejsza jego krzywdy - zwierzę wyrwane ze swojej rodziny (stadła) i domu (siedliska, środowiska) cierpi, bo odbieramy mu wolność i najbliższych dla naszej własnej przyjemności posiadania go lub bawienia się nim.

Ważne, aby w twojej rozmowie z uczniami/uczennicami wybrzmiało, czym jest wolność i uczciwość w kontekście usłyszanej historii.

Możesz powiedzieć dzieciom, że kiedyś w klatkach i cyrkach pokazywano ludzi o nietypowym kształcie ciała spowodowanym np. chorobą genetyczną lub zrośnięciem ciał u bliźniąt (np. <https://www.lisak.net.pl/blog/?p=1913>) - ku prymitywnej uciechy widzów. W dzisiejszych czasach nie można tak traktować ludzi (szacunek, godność istoty ludzkiej), ale zwierzęta nie mają jeszcze pełnej ochrony przed ludzkim okrucieństwem. Poziom umysłowy i moralny ludzi stopniowo się podnosi, więc są już prawa zakazujące bicia i złego traktowania zwierząt, w niektórych krajach nie wolno wykorzystywać zwierząt w pokazach cyrkowych, ale odebranie dzikim zwierzętom wolności nadal jest tolerowane pod pewnymi warunkami, choć jest barbarzyństwem powodowanym egoizmem człowieka.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- ? Jak sytuacja z lemurem zmieniła Laurę?
- ? Jaki wniosek/morał płynie z tej historii?

Porozmawiaj też z uczniami o tym, że posiadanie zwierzęcia w domu to odpowiedzialność. Zanim podejmie się decyzję o zakupie lub przygarnięciu jakiegokolwiek zwierzęcia, trzeba sprawę poważnie przemyśleć i zapoznać się z cechami i potrzebami zwierzęcia, które chcemy kupić/przyjąć pod swój dach

- ➔ **Teraz przechodzimy do poznania ojczyzny lemura i samego lemura. Przedstaw dzieciom prezentację: Załącznik nr 2. Pierwsze slajdy pokazują Madagaskar i żyjące tam zwierzęta. Kolejne przybliżają lemura.**

Podczas prezentacji powiedz, że lemury w naturalnych warunkach występują tylko na Madagaskarze, dużej wyspie położonej niedaleko wschodnich wybrzeży Afryki. Są one zwierzętami stadnymi. Stado lemurów zajmuje teren około 23 hektarów - zwierzęta są zwinne i przemierzają w ciągu dnia ponad 1 km terenu. Ich populacje kurczą się niestety w szybkim tempie, ponieważ wycinane są lasy, w których żyją, giną też gatunki roślin, które są ich pokarmem (np. lemur złoty żywi się bambusem). Lemurom grozi również kłusownictwo, czyli nielegalne polowanie na nie, a potem ich sprzedaż.

Spośród 107 gatunków wciąż żyjących lemurów, 103 są zagrożone wyginięciem, a 33 gatunki są krytycznie zagrożone. Lemury są objęte Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami zagrożonymi wyginięciem. Osoba, która chce sprzedać lemura musi posiadać stosowne zezwolenie, w którym określa się celowość przywiezienia lub wywiezienia gatunku. Aby zwierzę wwieźć do kraju UE, wymagane jest też świadectwo UE o legalnym wejściu w posiadanie danego zwierzęcia. Nielegalny handel dzikimi zwierzętami podlega karze pozbawienia wolności do 5 lat:

https://wwf.panda.org/wwf_news/?364661/31-des-especies-de-lemuriens-en-danger-critique-dextinction

Lemur jako zwierzę domowe będzie się męczył. Lemur jest wymagający pod względem żywieniowym i wykazuje zachowania niszczycielskie oraz brudzi otoczenia. Jest drogi i kłopotliwy w utrzymaniu.

- ➔ **Zredaguj wspólnie z uczniami/uczennicami krótką notatkę o lemurze. Zapisz ją na tablicy i poproś, by dzieci przepisały ją do zeszytu. Notatka może brzmieć tak:**

„Lemur to ssak, który w naturalnych warunkach zamieszkuje tylko Madagaskar. Żywi się owocami, liśćmi, nasionami, kwiatami oraz owadami. Ma długi ogon, który pozwala mu utrzymać równowagę, zwłaszcza podczas skoków na drzewie. Lemur żyje w stadzie. Jest zagrożony wyginięciem z powodu działań człowieka.”

- ➔ **Poproś, aby pod notatką dzieci narysowały lemura i go pokolorowały. Poglądowo możesz im wyświetlić ilustrację lemura - Załącznik nr 3 i 4.**

Scenariusz dla klasy II

na podstawie opowiadania Elizy Piotrowskiej
„Lemur z Madagaskaru” z tomu „Oddech smoka”

PRZEBIEG ZAJĘĆ

➔ **Zaproś teraz dzieci do zabawy ruchowej. Włącz piosenkę „Wyginam śmiało ciało” (piosenka z filmu „Pingwiny z Madagaskaru”) i zachęć do swobodnego tańca.**

➔ **Matematyka z lemurem:**
Poproś uczniów/uczennice o wymyślenie treści zadania matematycznego, którego bohaterem będzie lemur.

Przykłady:

- ☑ Stado lemurów liczyło 7 osobników. Potem dołączyło się do niego jeszcze kilka. Ile lemurów dołączyło do stada, jeśli ostatecznie stado liczyło 16 osobników?
- ☑ Król Julian zaprosił pingwiny na urodziny. Przygotował 8 pucharków lodów i o 9 więcej pucharków galaretki. Ile deserów przygotował Król Julian?

➔ **Zapisz zaproponowaną przez dzieci treść zadania i pytanie.**

Wspólnie pomyślcie nad działaniem matematycznym, a potem nad odpowiedzią. Jeśli dzieciom spodoba się to zadanie, możecie wymyślić i zapisać ich więcej.

➔ **Podsumowanie zajęć:**
poproś dzieci o dokończenie zdań w taki sposób, aby odnosiły się do tematu dzisiejszych zajęć:

- ☑ Nie można...
- ☑ Kupując zwierzę trzeba...
- ☑ Lemur to ...
- ☑ Lemur zagrożony jest wyginięciem, ponieważ...
- ☑ Madagaskar to...